

SYMBOLICKÝ HŘBITOV

ŽÁDOST JIČINÁKŮ

Titl. TJ Český ráj, Hrubá Skála, pan Radan Kuchař

Vážený příteli, obracím se na Vás s žádostí o projednání a schválení umístění pamětní desky kamaráda, známé osobnosti, která se ve své době díky svému působení hlavně v oblastech Českého ráje stala součástí její sportovní historie. Jedná se o Milana Enta z Jičína. Výčet jeho dodnes velmi hodnotných prvovýstupů by byl dlouhý, proto například uvedu jen některé, provedené v Prachovských skalách:

Krkavčí, S věž, S cesta, + V. Horký, 1971, VII.

Smítková věž, Sobí varianta, + O. Kejkliček, J. Súra, 1965, VII. b Šlikova věž, Letecká cesta, + Z. Kotátko, 1965, VII. c

Hořejší věžička, Měsíční stěna, + Z. Kotátko a K. Holman, 1966, VII.

Prachovská čapka, Kazalnice, + F. Půlpán a L. Páleníček, 1967, VII. c

Pečirkova věž, Západní cesta, + M. Raban, 1964, VII. b

Dubnová věž, Entův pilíř, + L. Páleníček a F. Půlpán, 1967, VII.

Rektorka, Západní věž, Opomenutá hrana, + K. Holman, 1967, VII. Tábořská věž, Listopadová cesta, + M. Raban, 1963, VII.

Je mi známo, že desky umístěné na Sahaře připomínají jen ty, kteří nás opustili s lanem v rukou, ale myslím si, že právě příklad Milana, který se stal obětí autonehody, nás vede k zamyšlení nad tím, jestli je správné, zda k tomu, abychom na něj mohli tiše vzpomenout v důstojném prostředí mezi ostatními kamarády, je nutná jediná podmínka, o jejímž naplnění rozhoduje nešťastná shoda okolností či nesmlouvavý osud. Způsob odchodu přece nemůže popřít či znásobit to, co bylo zděděno či ukováno životem, nemůže být mírou citu, názoru a přesvědčení, toho, co jsme vykonali a co po nás zůstalo.

Entík a skály je pro mnohé, a nejen z jedné generace, synonymum. Je symbolem doby, kdy nebylo v našem sportu tolik publicity a soupeření a zbylo dost času na nezištné kamarádství. Hlas, který dokázal všechny překřičet, udat tón a rytmus, přesný úder do strun kytary a klasické „Já

Jsou věci, o kterých si nejsem jist, zda o nich psát v časopise. Na druhé straně – neotisknout znamená jakousi autocenzuru a to se mně přičí. Nechtěl bych však slyšet, co by říkal Entík nebo Chroust. Takže tak.

–šp–

bych chtěl žít jen v Českém ráji“, patřil právě Milanovi.

Doufám, že tuto naši žádost odpovědně projednáte a umístění desky schválíte. Náklady spojené s provedením a umístěním desky hradíme.

V Jičíně 16. 5. 1994
Za ATSC JIČÍN Z. Kalináč

ODPOVĚĎ
Z ČESKÉHO RÁJE

Titl. Z. Kalináč,
Čechova 361, 506 01 Jičín
Dne 30. 5. 1994

Vážený příteli,

na schůzi výboru TJ Český ráj dne 29. 5. jsme projednali Tvůj návrh na umístění desky Milana Enta na symbolickém hřbitově. Bohužel se k němu musíme vyslovit záporně. I když jsme Milana znali a souhlasíme s Tvým hodnocením jeho osoby a přínosem pro Český ráj, nemůžeme přistoupit, vzhledem k myšlence, na jejímž základě symbolický hřbitov vznikl, na stanovisko, že způsob odchodu nemůže popřít či znásobit to, co bylo v životě vykonáno. Pokud bychom přistoupili na tuto zásadu, nebyli bychom schopni hřbitov udržet. V krátké době bychom museli řešit desítky dalších případů, skála by nestačila. Uvědom si, že jsme museli odmítnout řadu návrhů, např. na umístění desky Kujana z Turnova (J. Janků). V blízkých letech začne odcházet generace, v níž je Cerman, Mašek, Kopal, Kuchař a mnoho dalších. Chybělo by objektivní měřítko, komu desku přiznat a komu ne, a situace by byla neřešitelná.

Mrzí nás to, Enta jsme znali a vážili si ho, ale naše stanovisko je podmínkou fungování symbolického hřbitova.

Razítko TJ Český ráj,
podepsán R. Kuchař

CO K TOMU DODAT?

Ano, souhlasíme a mrzí nás vlastní rozhodnutí. Ano, chápu. Nakonec mi přátelé sdělili, že deska osazena bude. Na Štědý den. Přišlo mnoho lidí, mezi nimi i Milanova maminka. Poděkoval jsem přátelům a s dobrým pocitem vše pustil z hlavy.

Poslední únorový den zavola Vašek, vzápětí Hary. Existuje zápis ze schůze výboru TJ Český ráj

a v něm neuvěřitelné rozhodnutí sundat již zabudované desky se jmény těch, kteří nesplňují podmínky, lépe řečeno podmínku. Tu, o které píšu v žádosti.

Přemyslím o celé věci a snažím se ji pochopit. Pravidla, zápisy, hádky, záměry atd. Také kamarádství a jistě dobrá myšlenka, od všeho trochu. Věru, nechtěl bych nosit ty ruce, které vezmou kladivo a půjdou naplnit rozhodnutí výboru. Podle mého názoru není až tak těžké odhadnout, co by tomu řekli ostatní, ti, mezi kterými je Milanovo jméno umístěno.

Popsal jsem mnoho papíru, neboť je o čem hovořit. Nakonec jsem si uvědomil, že ne pro každého by byl můj sáhodlouhý filozofický rozbor zajímavý, důležitý je názor, a ten jsem zde v krátkosti vyjádřil. Ve skalách jsme zažili hodně, nápad výboru TJ Český ráj provést na symbolickém hřbitově čistku mně však vyrazí dech.

Kalka

KOMU PATŘÍ?

Už dlouho se mi nezdá řízení o umístování jmen na desky na symbolickém hřbitově ve Skaláku. Případá mi, že výbor naší TJ ČESKÝ RÁJ, který o tom rozhoduje, nebere vždycky dostatečný ohled na význam a přínos toho kterého „kandidáta“. Pak se může stát, že výrazné osobnosti, na které můžeme být hrdí, se na symbolickém hřbitově neobjeví.

Proč? Vypadá to, že výbor má úzký pohled na věc a hájí spolkové zájmy. Je to jistě ke škodě prestiže symbolického hřbitova a necitlivě vůči těm, kteří si uchování památky zaslouží.

V tomto názoru nejsem osamocen, v průběhu let a v poslední době zvláště jsem o tom mluvil se spoustou kamarádů od nás i z jiných horolezeckých oddílů. Výbor ale signálům veřejného mínění bohužel nedopřává slechu, staví se k tomu, jako by symbolický hřbitov patřil pouze jemu. Patří? Nebo všem?

Na podzim loňského roku se schylovalo k umístění další desky. Já jsem však přitom cítil určitý „dluh“ vůči Milanu Entovi a Vladimíru Procházkovi – Chroustovi (ti totiž „naplánování“ nebyli). Bezpochyby osobnosti, které se zapsaly do naší historie a na symbolickém hřbitově by tudíž neměly chybět. Více než půl roku jsem o tom diskutoval s mnoha lidmi ve skalách i u piva, půl roku věc konzultoval s „davem“ i předsedou TJ Český ráj, získal posvěcení od předsedy ČHS Jiřího Skandery.

Od naší TJ jsem dostal desku, abych zařídil vyřítí dvou předem schválených jmen. Na desce zbyvala dvě volná místa... Tak jsem do ní nechal navíc vyřít i jména Entíka a Chrousta.

Vzedmula se bouřlivá diskuse. Narazili jsme na odpor výboru, na druhé straně nás pochopili někteří „řadoví“ členové jednoty, podpořilo nás hodně přátel odjinud, zastání jsme opět našli i u předsedy ČHS J. Skandery.

Deska byla na místě při štedrodenní vzpomínkové slav-

nosti, na kterou přišla spousta lidí.

Rozhodnutí výboru o demontáži desky, které vzešlo z jeho lednové schůze, považují za necitlivé a naprosto nešťastné.

Václav „Harry“ Hes
člen TJ ČESKÝ RÁJ

NAPIŠTE NÁM!

Jsme přesvědčeni, že horolezecký památník je věcí veřejnou a že veřejné mínění by mělo být bráno v úvahu. Pokud se k danému tématu chcete vyjádřit, ať již na podporu našich stanovisek či naopak, prosíme pište na libovolnou z níže uvedených adres. A prosíme vás všechny, kteří s námi souhlasíte, abyste připojili svůj hlas k naší žádosti o zrušení rozhodnutí o demontáži. Děkujeme!

Z. Kalináč,
Čechova 361, 506 01 Jičín
V. Hes, Náměstí Českých
bratří 8/31, 460 01 Liberec 5

DESKA JE PRYČ!

Deska už mezitím ze stěny zmizela. Před koncem února tam ještě byla, ale při návštěvě 3. 3. 1995 již místo zelo prázdnotou. Na železném vinglu, na němž deska předtím visela, se pohupoval věneček z chvojí, vedle ve skalní dutině svítila svíčka...

Motto, které najdete na samostatném balvanu v areálu symbolického hřbitova ve Skaláku, praví:

Trvá okouzlení, zvoní kara-

bina o kruh, skála hřeje, zní smích.

Postůj a zavzpomínej, neboť to největší mezi horolezci je přátelství!

1971 – 1972

–hh–

A druhá odpověď z Českého ráje...

VÝBOR TJ ČESKÝ RÁJ projednal na schůzi dne 7.4.95 dopisy, které zaslal Montaně Z. Kalináč a V. Hes, a zaujal k nim následující stanovisko:

Areál památníků zahynulých horolezců zahrnuje několik desítek bronzových desek (á 20 kg), několik set kg těžkou bronzovou plastiku rozpůleného slunce, zeď z pískovcových kvádrů pro umístění květin, paseku s úpravou pro posezení a dvoje schodiště s více než 100 stupni. Údržba není jednoduchá, v posledních letech jsme zde investovali několik set tisíc korun a odpracovali stovky brigádnických hodin. Přístup k areálu byl v minulosti značně zdevastován, k čemuž měla oprávněné připomínky CHKO a České lesy. Málo kdo také ví, že památník byl postaven ještě před vznikem naší TJ na pozemku Českých lesů pouze na základě dohody a jeho existence závisí na důvěře majitele ke správci.

Za dobu po kterou se o areál staráme, jsme se přesvědčili, že nemůže existovat bez závazných

pravidel. Tato byla zveřejněna a nikdo proti nim neprotestoval. Bohužel se opakují případy, že když odejde horolezec ze světa jiným způsobem než tato uvádějí – to je nezabil se při lezení (třeba zemře po delší nemoci jako Chroust) – začnou někteří pozůstalí nebo přátelé požadovat, aby právě v tomto případě byla učiněna výjimka.

Pokud budeme tyto připomínky akceptovat, patří na památník Wolf, Bauše, Jelínek, Jedlička, Vodháněl st., Vodháněl ml., Kudrna, Kříž, Vorel, Vometák a desítky dalších.

Skála má omezený prostor a vzhledem k počtu horolezců by se jednou jednalo o stovky lidí. Nedovedeme si totiž představit, kdo by si u zemřelého dovolil rozhodovat, kdo je „zasloužilý“, kdo ne, a zdůvodňovat to pozůstalým. Jediným objektivním kritériem je skutečnost, zda dotyčný zahynul při lezení nebo ne. Je to smutné, ale je to tak.

Celá záležitost se zaváděním anarchie do umístování desek byla projednána na výroční schůzi TJ (přítomno 90 členů) a bylo JEDNOHLASNĚ odsouhlaseno trvat na pravidlech.

Starat se o památník je náročná a krajně nevděčná funkce. Pokud by existovala instituce, která by disponovala finančními prostředky, byla důvěryhodná a stabilní, měla kredit u CHKO, Českých lesů, Obecního úřadu a přá-

la si to horolezecká veřejnost, bez všeho jí památník předáme. Vzhledem k posledním nepříjemnostem jsme byli na vahách, zda by nebylo nejlepší památník ukončit a další desky již neumísťovat.

V poslední době se vyskytl návrh, že by kromě stávajícího památníku mohl být vybudován další, se skromnějšími deskami, kde by kamarádi zemřelého, ať už odešel jakkoliv, měli možnost automaticky jméno umístit. Nejsme proti, ale ať ti, kdo to požadují, projednají věc s CHKO, majitelem pozemku, Obecním úřadem, seženou peníze, objekt vybudují a hlavně se o něj starají. Mohl by být i jinde než ve Skaláku.

Jsme přesvědčeni, že autory dopisů k jejich konání vede úcta a snaha uchovat vzpomínku na dobrého kamaráda. Nelze ale výjimku prosadit, potom zmizet v anonymním davu a hodit správně objektu na krk neřešitelný precedens.

Jsme dobrovolní pracovníci a pro nás není nic jednoduššího než s touto funkcí praštit. Neplette si nás s magistrátem. Víme, co pro horolezce památník znamená, máme rádi Skalák, staráme se o něj, dokázali jsme nastolit důvěru s příslušnými institucemi a památník chceme zachovat našim nástupcům. Pokud ustoupíme a připustíme anarchii, časem bude zlikvidován.

Výbor TJ Český ráj, Hrubá Skála